

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 18 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach, IV Wydział Pracy, stwierdził swoją niewłaściwość w sprawie z powództwa K. L. przeciwko (...) spółce z o.o. z siedzibą w W., o ustalenie istnienia stosunku pracy i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, jako sądowi rzeczowo i miejscowo właściwemu.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy podniósł, że wobec wskazania w treści regulaminu stanowiącego integralną część umowy zlecenia łączącej strony (z której powódka wywodzi swe roszczenia kwestionując jej charakter prawny), iż sądem właściwym do rozstrzygania sporów wynikających z realizacji umów zlecenia jest sąd powszechny w Warszawie właściwy według siedziby Zleceniodawcy, zgodnie z brzmieniem art. 46 § 1 kpc sprawę do rozpoznania przekazano właśnie Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy jako wyłącznie właściwemu. Sąd podkreślił, iż wskazaną okoliczność uwzględniono na zarzut pozwanego.

Z powyższym orzeczeniem nie pogodziła się powódka.

We wniesionym zażaleniu wniosła o rozpoznanie powództwa w Sądzie Rejonowym w Skierniewicach. W uzasadnieniu podniosła, iż jest osobą z orzeczoną na stałe znacznym stopniu niepełnosprawności (porusza się przy pomocy kul łokciowych). W związku z tym każde przemieszczenie się poza obręb jej miejsca zamieszkania, jest dla niej dużym problemem i wiąże się z koniecznością angażowania osób trzecich. Skarżąca wskazała, że stosunek pracy, który wykonywała, jak i pozostałe formalności wynikające z zatrudnienia jej w (...) miały miejsce tylko i wyłącznie w R.. Tak też naturalnym jest, że wszystkie spory wynikłe ze stosunku pracy, powinny być rozpatrywane przez jednostki właściwe, co do miejsca wykonywania pracy oraz miejsca zamieszkania.

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie zażalenia w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm prawem przewidzianych. Pozwany popierając stanowisko Sądu I instancji wskazał, iż strony wprowadziły umowną, wyłączną właściwość sądu powszechnego właściwego dla siedziby zleceniodawcy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 461 § 1 kpc strona powodowa w sprawach z zakresu prawa pracy może wytoczyć powództwo:

1. przed sądem właściwości ogólnej (zgodnie z art. 27 i 30 kpc w przypadku, gdy pozwany jest pracodawcą – wg miejsca jego siedziby),
2. przed sądem, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana,
3. przed sądem, w którego okręgu znajduje się zakład pracy.

W świetle zaś art. 46 § 1 kpc. strony mogą umówić się na piśmie, o poddanie sądowi pierwszej instancji, który według ustawy nie jest miejscowo właściwy, sporu już wynikłego lub sporów mogących w przyszłości wyniknąć z oznaczonego stosunku prawnego. Sąd ten będzie wówczas **wyłącznie właściwy**, jeżeli strony nie postanowiły inaczej lub jeżeli powód nie złożył pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Strony mogą również ograniczyć umową pisemną prawo wyboru powoda pomiędzy kilku sądami właściwymi dla takich sporów.

Powyższe oznacza, iż wskazana przez strony w umowie właściwość wyłączna sądów dla rozpoznawania ich spraw powoduje, że właściwość w ten sposób określona eliminuje każdą inną właściwość, a więc także ewentualną właściwość ogólną i przemienne (zob. post. SN z 29.11.1982 r., I CZ 98/82, LEX nr 8496).

W rozpoznawanej sprawie w regulaminie do umowy zlecenia, której charakter prawny kwestionuje powódka, niewątpliwie określono, iż sądem właściwym do rozpoznania wszelkich sporów wynikających z tych umów (a zatem także tych dotyczących natury stosunku prawnego) jest sąd powszechny w Warszawie właściwy według siedziby Zleceniodawcy. Wskazany regulamin był integralną częścią podpisanej między stronami umowy, co wynika wprost z jej postanowień. Tym samym zawierając umowę strony określiły na piśmie właściwość wyłączną tego sądu, celem rozstrzygnięcia sporów wynikających z realizacji umowy zlecenia. Z tych też względów wobec zarzutu pozwanego podniesionego zgodnie z art. 202 kpc, przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy, właściwemu z uwagi na siedzibę pozwanego, było jak najbardziej uprawnione.

Oceny tej nie zmienia trudna sytuacja życiowa powódki, która jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym. Fakt, iż powódka ma kłopoty ze swobodnym przemieszczaniem się na większe odległości (poza obręb miejsca zamieszkania), gdyż wymaga to pomocy osób trzecich, nie może na gruncie rozpatrywanego przypadku przesądzać o właściwości Sądu Rejonowego Skierniewicach. Wskazane okoliczności, nie determinują bowiem właściwości miejscowej sądu rejonowego w sprawach z zakresu prawa pracy.

Bez wpływu na powyższe postaje także okoliczność, iż stosunek prawny łączący strony, jak i wszelkie formalności wynikające z zatrudnienia powódki realizowane były na terenie R.. Ten stan rzeczy nie pozbawia bowiem waloru ważności zawartego przez strony porozumienia, w zakresie wyłącznej właściwości sądu dla rozpoznawania ich sporów.

Orzeczenie Sądu I instancji odpowiada zatem prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc. oddalił zażalenie strony powodowej jako bezzasadne.

Zgodnie z art. 108 § 1 kpc. Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

W świetle powyższego rozstrzygnięcie o kosztach następuje dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Za niedopuszczalne uważa się orzekanie o kosztach procesu wcześniej, ponieważ rozstrzygnięcie o kosztach ma charakter akcesoryjny w stosunku do głównego przedmiotu postępowania. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-05-10, I ACz 708/12, LEX nr 1171393, postanowienie SN z 2012-04-04, I CZ 32/12 LEX nr 1170212).

Pojęcie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, obejmuje tylko orzeczenia kończące postępowanie, jako całość poddaną pod osąd. Postanowieniami takimi nie są orzeczenia mające za przedmiot kwestie wpadkowe, tj. kończące postępowania pomocnicze lub zamykające fragment bądź pewną fazę postępowania (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012-04-19, I ACz 482/12, LEX nr 1171326).

Przez orzeczenie kończące postępowanie w sprawie w danej instancji należy rozumieć więc wyrok (postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym) albo inne orzeczenia, które trwale zamykają drogę do wydania wyroku. Przyjmuje się także, że chodzi tutaj o orzeczenie całkowicie kończące sprawę w danej instancji, a zatem o wyrok końcowy lub postanowienie o umorzeniu postępowania w całości lub odrzuceniu pozwu w całości, ponieważ dopiero takie orzeczenie pozwala na prawidłowe ustalenie wyniku sprawy, który z kolei, w myśl art. 98 § 1 k.p.c., stanowi co do zasady podstawę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu. (por. postanowienie SN z 2012-04-12, II CZ 207/11, LEX nr 1228679). Brak zatem podstaw do orzekania o kosztach procesu na wcześniejszym etapie w orzeczeniach kończących sprawę w określonej części.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy, orzekając co do prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie przekazania sprawy sądowi w Warszawie jako sądowi właściwemu miejscowo i rzeczowo, nie wydał orzeczenia, które trwale zamykało drogę do wydania wyroku, lecz jedynie rozstrzygał kwestię wпадkową. Wobec powyższego na gruncie rozpatrywanego przypadku, pomimo wniosku strony pozwanej w tym zakresie, brak było podstaw do orzekania przez Sąd Okręgowy o kosztach związanych z wniesieniem zażalenia.

Z tych też względów orzeczono jak na wstępie.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć powódce i pełnomocnikowi pozwanego.